

Дом здравља Горњи Милановац

ДОМ ЗДРАВЉА ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

Пријављено: 10.01.2018.		
Орг. јед.	Број	Пример
	7175/40	

МБ: 17776037
ПИБ: 106106068

ПРОЦЕДУРА ЗА СКЛАДИШТЕЊЕ И РУКОВАЊЕ ОПАСНИМ МАТЕРИЈАМА

– Дом здравља Горњи Милановац –

Број процедуре	Датум израде процедуре	Датум измене процедуре
4.9	29.12.2017	
Израдио Др Аксентије Тошић	Контролисао	
Тим за заштиту животне средине	Др Владимир Миловановић Владимир Миловановић спец. педијатрије II 17004365	

1. ПРЕДМЕТ

Овом процедуром утврђује се редослед и поступак при складиштењу и руковању опасним материјама.

2. ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

Процедура је намењена свим лицима који раде на складиштењу и руковању опасним материјама у ДЗ Горњи Милановац.

3. ДЕФИНИЦИЈЕ

Процедура је писани документ којим се детаљно утврђује начин и поступак при складиштењу и руковању опасним материјама.

4. ОДГОВОРНОСТ

За контролу: главне сестре ОЈ, главна сестра ДЗ, начелници и лице одговорно за заштиту на раду.

5. ОПИС ПОСТУПКА

Опасна материја је свака материја која у свом саставу садржи елементе који имају неко од штетних дејстава на човека или на животну средину. У Дому здравља опасне материје се користе током самог процеса рада у појединим службама, затим током одржавања хигијене у просторијама и дворишту, кречења, одржавања санитарских возила, за одржавање личне хигијене радника као и за друге активности и различите намене.

Како би приликом и након коришћења, негативне утицаје свих предмета и производа који имају својства опасних материја и представљају потенцијално опасан отпад свели на минимум, тј заштитили здравље и околину, мора се знати како правилно користити, чувати и складиштити те производе.

Отпад из Дома здравља, као установе у којој се пружа здравствена заштита, обавезно се разврстава на месту стварања на опасан и неопасан медицински отпад.

Опасан медицински отпад укључује инфективни, патолошки, хемијски, токсични или фармацеутски отпад, као и опште предмете и инструменте за једнократну употребу и други опасан отпад.

Неке врсте отпада које настају у здравственом сектору већ спадају у опасан отпад и није потребно вршити анализу састава или категоризацију тих отпада, као на пример:

Батерије које се пуне (нпр. Батерије које садрже никл, кадмијум, живу, цинк или литијумске батерије из слушних апарата и сл.);

Оловне батерије (нпр. Из возила, генератора);

Жива (нпр: сломљени термометри, неискоришћене амалганске смеше);

Хемикалије и боје, једињења сребра, неискоришћени бариум, контрастне течности итд. које се користе у одељењу за радиологију;

Хемикалије које се користе приликом развијања фотографија (развијач, фиксир, избељивач, једињења сребра);

Детергент, избељивачи, нпр. из перионица;

Неискоришћени лекови из апотеке и превијалишта, враћени препарати направљени према рецептима – магистрални лекови, лични лекови пацијената;

Лабораторијски отпад, нпр. реагенси, раствори;

Отпад из службе за одржавање, нпр. боје, раствори, разређивачи, средства за одржавање дрвета, мазива, уља, лепкови и средства за заптивање, производи за заштиту од продирања воде, флуоросцентне цеви и сијалице које садрже живу;

Отпад који потиче од одржавања земљишта, а који садржи пестициде;

Отпад састављен од електричне и електронске опреме.

При руковању опасним материјама обавезно је прочитати и пратити упутство о правилном коришћењу опасних производа као и препоручену количину за употребу.

Већа количина не гарантује и боље резултате, али може бити и опасна по здравље.

Држати ове производе у оригиналној амбалажи са читљивим упутством,

Не треба мешати производе уколико није предвиђено упутством. Мешање производа може довести до експлозије или опасних хемијских реакција. Чак и у случају мешања истих производа само другог произвођача може доћи до нежељених реакција услед мешања некомпатабилних компонената.

Не сме се јести, пити или пушити док се користе опасни производи. Трагови опасних хемикалија могу се пренети са руку на уста. Пушење може изазвати пожар уколико је производ производ запаљив,

Користити производе у добро проветреним просторијама како би се избегло удисање опасних пара. Производ држати затворен током рада да би се количина испарења свела на минимум. Када се ради у затвореним просторијама, отворити прозоре и користити вентилацију. Ако се осетио омамљеност или мучнина направити паузу и изаћи на свеж ваздух.

Користити одговарајуће заштитне рукавице, наочаре и респираторе ако производ делује штетно на кожу, очи и плућа,

Пажљиво очистити себе и окружење након коришћења опасних производа. Пажљиво затворити производ и правилно причврстити поклопац.

За безбедно чување опасних материја потребно је придржавати се општих упутстава и то: Чувати производе у оригиналном паковању. Проверити да ли су сви производи добро обележени оригиналним налепницама пре него што се одложе,

Унети датум набавке производа пре него што се одложи да би се имао податак о старости сваког производа,

Ако се складиште опасне материје на полице проверити да ли је полица чврсте структуре и да ли је добро причвршћена за зид,

Одложити опасне материје у нивоу или испод нивоа ока. То ће спречити опасно изливање до кога би могло да дође приликом поновног узимања производа. Избегавати одлагање дубоко у полице. Добро је да производ буде видљив,

Избегавати одлагање опасних материја на под да би се спречило обарање амбалаже,
Не дозволити да се опасне материје изливају заједно или на било који начин мешају.
Мешање може довести до нежељених реакција,

Чувати корозивне, запаљиве, реактивне и токсичне материје ако је то могуће, на посебним полицама. Ако производ има више од једне опасне карактеристике складиштити према класификацији хазардности. Нпр. разређивач за боје је токсичан и запаљив и треба га складиштити заједно са другим запаљивим материјама.

Не одлагати опасне производе у амбалажу која је претходно била коришћена за другу врсту опасног производа,

Проверити повремено амбалажу опасних материја и производа. Уверити се да су поклопци добро затворени.

Држати амбалажу на сувом да би се избегла корозија. Ако амбалажа почне да кородира применити предвиђено упутство истакнуто на производу,

У случају дуготрајног складиштења производа потребно је налепницу производа прекрити водоотпорном транспарентном фолијом да би се спречило отпадање налепница или њена нечиткост.

Процедура одлагања опасног чврстог хемијског отпада (РТГ филмови):

Рендген техничар одлаже отпад у одговарајући контејнер;

Сваки контејнер мора бити означен етикетом која садржи податке: извор отпада (служба), датум, време, име особе која попуњава декларацију, категорију отпада. Контејнер је означен „Опасност! Опасан хемијски отпад.“

Означене и запаковане контејнере рендген техничар предаје спремачица која врши транспорт до просторија за привремено складиштење хемијског отпада,

Примопредаја медицинског отпада евидентира се у образац за примопредају медицинског отпада,

Чврсти хемијски отпад из централног привременог складишта хемијског отпада преузима фирма која врши крајње збрињавање на основу уговора. Потврда о преузимању хемијског отпада чува се у архиви Дома здравља.

Технички хемијски отпад (фиксир и развијач) одлаже рендген техничар на месту настанка. Рендген техничар хемијски отпад одлаже у наменске канистре,

Сваки канистер мора бити означен етикетом која садржи податке: извор отпада (служба), датум, време, име особе која попуњава декларацију, категорију отпада. Контејнер је означен „Опасност! Опасан хемијски отпад.“

Означене и запаковане контејнере рендген техничар предаје спремачица која врши транспорт до просторија за привремено складиштење хемијског отпада,

Примопредаја медицинског отпада евидентира се у образац за примопредају медицинског отпада,

Канистер се у просторији смешта у наменско корито намењено за течни хемијски отпад без дренаже, које је отпорно на пролазак течности и хемикалија,

Течни хемијски отпад из централног привременог складишта хемијског отпада преузима фирма која врши крајње збрињавање на основу уговора. Потврда о преузимању хемијског отпада чува се у архиви Дома здравља.

Остале опасне материје које настају у другим службама (хемикалије којима је истекао рок употребе), одлаже главни лабораторијски техничар или главна медицинска сестра службе:
Хемикалије се одлажу у стандардизовану одговарајућу амбалажу за хемикалије које се налазе у централном складишту за отровне материје,
Хемикалије се правилно разврставају у зависности од врсте опасности,
Амбалажа мора бити обележена одговарајућим симболима,
Приликом одлагања хемијског отпада мора се водити евиденција о одложеном хемијском отпаду,
Хемијски отпад (хемикалије, реагенси са истеклим роком) из просторије за централно складиштење хемијског отпада преузима фирма која врши крајње збрињавање на основу уговора. Потврда о преузимању хемијског отпада чува се у архиви установе.

6. РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ И ЗАПИСИ

Закон о хемикалијама

Закон о безбедности и здрављу на раду

Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при излагању хемијским материјама